

Талды Булак айыл окмотунун аймагындагы №33 Жусуп Турусбеков атындагы орто мектебинде социалдык маанидеги маселелерди чечуу максатында, мугалимдер жана 5-11 класстын окуучулары, айыл өкмөт, айыл башчылар, ИДН кызматкерлери менен биргеликте откорулгон жыйынынын

ПРОТОКОЛУ №1

« 21 » сентябрь

Каба айылы

Кун тартибиндеги маселе.

1. Айыл аймагындагы жаш оспурумдорго карата зордук зомбулуктун алдын алуу жана болтурбоо, гендердик зомбулуктун алдын алууда жана богот коюуда билим беруу тутумунун окулдору тарабынан жардам корсотуу, 18 жашка толо элек оспурум кыздарды турмушка чыкпоого ата-энелерге, имамдарына маалымат берилсин. Балдардын коопсуздугун сактоону козомолго алуу жонундо.

Кун тартибинде маселе боюнча мектептин соц педагогу З.Нурманбетов томонкулорго токтолду.

Саламатсынарбы окуучулар! Жана бугунку чогулушка чакырылган коноктор. Бугунку иш чарабыздын темасы айыл аймагындагы жаш оспурумдорго карата эрте никени болтурбоо, суициддин алдын алуу балдардын коопсуздугун сактоону козомолго алуу жонундо. Зомбулук-бироонун устунон башка бароолордун устомдук жургузуусунон пайда болгон коомдук тенсиздиктин идеалисттик теориясы. Алар: Куч зомбулугу, психологиялык зомбулук, сексуалдык зомбулук. Куч зомбулук. Бул баланын организмине башка адам тарабынан зыян келтирилген учур. Куч зомбулугу бул баланын сабаган, тепкен, муунткан, бычак же башка нерсе менен аны жарадар кылган, баланын устунон муздак же ыссык суу тогуп таштаган, болмого камап, чыгууга тыюу салынат. зарыл учурда медициналык жардам корсотпогон учурлар.

Психологиялык зомбулук. Моралдык же эмоционалдык зомбулукту аташат. Психологиялык зомбулук-бул адамды кемсинтуу ар дайым сынга алуу анын кадыр баркын басмырлоо, ал жасабаган нерселерде кunoоло, коркутуп уркутуу дегенди билдирет.

Сексуалдык зомбулук. Бул адамды анын эркине каршы сексуалдык аракеттер учун пайдалануу дегенди билдирет. Сексуалдык зомбулукка муноздуу белгилер булар: чечинтууго жыныстык катнашка барууга жана жыныстык мучолорун кармоого мажбур кылат. Кыргыз Республикасынын мыйзамы боюнча 16 жашка толо элек адам менен сексуалдык байланышта болгон адам Кыргыз Республикасыны жаза кодексинин 132-беренесине ылайык 3 жылга эркинен ажыратылган. Уй-булолук зордук-зомбулук.

Статистикалык маалыматтарга караганда олкобуздо уй-булолук зордук-зомбулуктун курмандыгына 58% аял кабылса, 18% жаш балдар, 13% кары картандар, 7% эркектер тузот. Психологиялык моралдык жардам аялдарга гана эмес, эркектерге да керек. Аял болушот, ал эми эркек киши озундо сактап жыйынтыгында алкаголдук ичимдиктерге, банги затына берилип кетет. Бугунку биздин коомдун алдында турган эн актуалдуу кыйынчылыктардын бири оспурумдор арасындагы зордук-зомбулук болуп жатат.

Жарыш созго чыккан ИДН кызматкери А.Адылбеков томонкулорго токтолду..

Саламатсыздарбы бугунуку чогулуштун катышуучулары. Жаш оспурум балдарга зордук-зомбулукту жана кылмыштуулукту азайтуу учун биринчи кезекте, адамдардын коз карашын, журум-турумубузду ондошубуз керек. Алсак, зомбулукчул кишилер текебердик, ач коздук, озумчулдук деген сыяктуу кемчиликтерден арылып, башкаларды суйууго, урматтап сыйлоого, камкор болууга уйронушу зарыл. Ошондо биздин жаштар онолот.

Жарыш созго айыл өкмөт башчысы К.Акматкулов томонкулорго токтолду. Жаш оспурумдордун ата-энелери. Бугунку кундо балдарды туугандарына таштап эмгек мигранттары болуп чет мамлекттерде иштеп жатышат. Бул маселе боюнча. Айыл аймагындагы январь айына тактап чыкканыбызда 72 баланын ата-энеси миграцияда экендиги такталды. Учурда оспурумдор менен иштоо боюнча айыл аймагында штаб тузулгон, ата-энелери миграцияда жургон жаш оспурумдордун уйлоруно барып жашоо шарты менен таанышып келдик. Окуучуларга айтайын дегеним кечки саат 20-00 донкийин кочого чыгууга тыюк салабыз. Ошондуктан кечинде кочолорго чыкпагыла. Кырсык каш кабактын ортосунда болот. Окуучулар конокторго суроо беришти.

Суроо. Кылмыштуулукту кандай жол менен азайтсак болот?

Жооп: Кылмыштуулукту болтурбоо биринчи уйдон башталат. Эгер ата-эне бала менен коп маектешип суйлошуп, жургон чойросун ким менен качан кайда барат, эмне учун, эмне менен бош мезгилинде алектенет. Ушуларга ата-эне конул буруп кабардар болуп турса. Экинчиден мектептен мугалим менен

ата эне тыгыз байланышта болуш керек.Бирин –бири урматтап, сыйлап, жардам берип , эжеке, агайдын айткандарын убагында аткарып, сабактарды жакшы окусанар камкор болууга уйронсонор ошондо кылмыштуулук азаят. Жарыш созго мектептин тарбия завучу Ж.Арзыбаева суйлоду.

Окуучулар арасында зордук-зомбулукка, кылмыштуулукка богот коюу максатында ар бир мектептерде ишеним почтасын уюштурганбыз эгерде силерде кандайдыр бир ой сунуштарынар болсо же бизге айталбай калган создоруно болсо кат жузундо жазып почтага салсанар болот.

Ата энелер комитетинин торайымы Борбиева Жамила соз суйлоду.

Педсоветтин чечими менен 25-майга карата окуучулардан акча чогултуп, кафе, саякаттар болбосун. 5 класстан 11-класска чейин да ар кандай оюн-зоок, экскурциялар уюшулбасын. Окуучу балдарыбыз телефондорун мектепке алып келуусунө тыюу салалы балдар мектепке келип толук билим алып кетисууно козомол жургузөлу.

**Кун тартибиндеги маселени угуп жана талкуулаап томонкудой:
ТОКТОМ КЫЛАТ.**

1. №33 Жусуп Турусбеков атындагы орто мектебинин директоруна жана мугалимдерине:

-окуучулардын коопсуздугун сактоо.

-зордук-зомбулуктун алдын алуу жана болтурбоо максатында ар бир класстарда тарбиялык саатарды жана тушундуруу иштерди жургузуу милдеттендирилсин.

2. Ата-энелери миграцияда жургон балдардын коопсуздугун сактоо, козомолго алуу, убактылуу карап жаткан чон энелерине, аталарына, эжелерине милдеттендирилсин.

3. Кечки саат 20-00 дон кийинки мезгилде жургон окуучуларды козомолдоо жагы ИНД кызматкери А.Адылбековго милдеттендирилсин.

4.Балдар кыздарды тарбиялоо,кечкисин көчөгө чыгарбоо,телефонун мектепке алып келуугө тыюу салып көзөмөлдөө ата энелерге милдеттендирилсин.

Чогулуштун торагасы :

Катчы:

З.Нурманбетов.

Пусурова Г.

**Жусуп Турусбеков атындагы №33 жалпы билим берүүчү орто мектебинде
откорулгон ата энелер чогулушунун**

Токтому.№4

04.04. 2022-ж

Каба айылы.

Катышты: 128 ата эне .

Чогулуштун торагасы: А.Мурзакулов

Катчысы:Пусурова Г

Кун тартибинде каралуучу маселе;

1. Окуучулар арасында кылмыштуулукту, зордук-зомбулукту алдын алуу.
2. Диний экстремизмдин ,Интернеттин окуучуларга тийгизген таасирлери
Суицид эмнеден келип чыгат.

Чогулушту мектептин соц педагогу З.Нурманбетов ачып ,чогулушта каралуучу кун тартибиндеги маселелер менен тааныштырып өттү. Алгачкы сөздү мектеп директору АбдумаликМурзакуловго берди. Мурзакулов Абдумалик агай төмөнкүлөргө токтолду

Урматтуу ата энелер бугун биз сиздерди чогулушка чыкырып балдардын коопсуздугу боюнча дагы бир жолу жакшы иш чараларды уюштурсак деп максат коюп олтурабыз.Буга чейин озунорго белгилуу болгондой Зордук зомбулукту алдын алуу жана кылмыштуулукка жол бербөө максатында алдын ала иш чараларды өткөрүп келебиз. 2022-жылдын январь ,Февраль айларында эле жалпы чогулуштарды өткөргөнбуз ИДН кызматкерлери жана атайын өкулдөр келип эн жакшы лекцияларын окуп кетишкен . Бугун дагы атайын тапшырма боюнчо чогулушту откоруп олтурабыз.Балдар биздин келечегибиз.Аларга туура тарбия берүү биздин милдет .Саат сайын эмес минут сайын озгоруп осуп келе жатышат Коопсуздуктарын толук көзөмөлгө алып туралы.Азыркы кундо телефону жок окуучу балдарды кезиктире албайсын.Баардык нерселерди телефондон көрүп уйронуп жатышат.Кандайдыр бир чара колдонуп балдардын журуш турушуна козомол жургузгуло.Азыркы учурда бизде эле эмес жалпы коомдо койгой жаратып жаткан маселе бул окуучулар арасындагы болуп жаткан кылмыштуулук жана зордук зомбулук ,суицид маселеси.Бул корунуштордун бирден бир себепчиси бул балдардын козомолдон чыгып кеткендигинде.Мындай корунушторду алдын алуунун бирден бир жолу.Бул ата – энелердин балдарга карата көнүл буруусунда. Акыркы маалыматтарга карап корсок биздин райондун озундө эле 4 суицид катталды. Окуучу балдар кыздардын уйдөн качып кетүүсү катталууда .Ар бир ата эне балага туура тарбия берели кокустуктарга жол бербейли .

Биринчи маселе боюнча Эшиева Турдукан эже соз суйлоду. Ал оз созундо зордук-зомбулук бул уурулук, бироону уруп согуу, жалган айтуу менен балдар

терс жолдорго баруусуна козомол жургузууну ата энелерге дайындады . Жаз мезгили келип айылдарда сүмөлөктор өткөрүлүп жаткандыктан этияп болоорун эскертти .Кечкисин кочого чыккандарды да козомолго алууларын айтты.Балдардын журуш турушуна кечкисин козомол жургузолу.

Кийинки соз организатор Алымкулов суйлоду.Балдарга катуурак козомол жургузолу кечкисин рейдге чыгабыз.Телефонду балдарга берген учурда аны текшерип туралы.коргон нерселери архивге сакталып калат.Алдын алуу учун биз ата энелер балдардын психологиясына да байкоо жургузуп турушубуз керек. Кимдер менен суйлошту.,ким менен дос,ким менен коп баарлашат мына ушул нерселерге басым жасап анализдеп туралы. . Балага кайдыгер мамиле жасабайлы.

Торобекова Уларкан эже соз суйлоду.Урматтуу ата энелер балдарга туура тарбия берели.Мектепке телефон алып келген окуучунун телефону алынсын .саат 19:00 кийин чыгарба .Тарбия уйдон башталат.Дасторкондун четинде олтурганда тарбия бергиле Өзунөр бир жерде телефон кармап балага кайдыгерлик мамиле жасап жатасынар.Тункусун балдарды чыгарбагыла .Тункусун мушташ болуп атат .Эки жактагы балдарды телефон аркылуу чакырып массалык мушташка себепчи болуп атат. Окуу куралдарын толук салдыбы? ,кандай сумка көтөрүп келди? ,канча сабакка катыштын козомол болуш керек. . Баланы жакшы коросуноор бирок ото ашыкча жакшы коруп кетип жатабыз .Чеги болуш керек. Нурмамбетов З. «Эмне учун балдар зордук-зомбулукка барышат»-деген темада доклад окуду. Кийинки маселе боюнча Алымкулов сөз сүйлөдү. Диний экстримизм боюнча түшүнүк берди. Директор А.Мурзакулов.сөз сүйлөдү азыркы учурда диний агымдардын түрү көп, ар кандай агымдарга кошулуп кетип жатат. Ошондуктан мечитке балдарды жалгыз жөнөтпөгүлө. Мектеп убагында мечитке барууга мүмкүн эмес. .Интернеттен коргон оюндарга чектоо койгула.Көзөмөлгө алгыла.

Жогорудагы маселелерди угуп жана талкуулап ата энелердин чогулушу төмөндөгүдөй

ТОКТОМ КЫЛАТ.

- 1.Окуучулардын арасында кылмыштуулукту алдын алуу максатында ата-энелердин милдеттери кучотулсул.
- 2.Зордук-зомбулукту болтурбоо жана аны алдын алуу жагы, балдарды тункусун кыш мезгилинде кечкисин 20:00дөн кийин ,жаз мезгилинде 21:00дөн кийин көчөгө чыгарбоо ар бир ата-энеге милдеттендирилсин.
- 3.Суицид,диний агымдар жөнүндө балдарына туура маалымат беруу ата энелерге милдеттендирилсин.
- 4.Сабактан кийинки учурдагы балдардын коопсуздугу ата-энелерге милдеттендирилсин. .

Чогулуштун торагасы Мурзакулов А.

Катчы:

 Пусурова Г.

